

Projekt ma na celu zbadanie **doświadczeń i opinii dzieci na temat pandemii COVID-19** z perspektywy badań nad dzieciństwem (*childhood studies*). Jest to dziedzina, której celem jest eksplorowanie kwestii związanych z dzieciństwem w różnych kontekstach i skupienie na doświadczeniach samych dzieci, traktowanych jako kompetentne osoby, mające wpływ na rzeczywistość i wyrażające własne opinie.

Głównym **celem** projektu jest analiza zmian w społeczeństwie, jakie dokonały się w związku z pandemią COVID-19 z perspektywy małych dzieci i jak odzwierciedlają się one w dziecięcych: wspomnieniach, rozumieniu obecnej sytuacji i wyobrażeniach na temat przyszłości.

To badanie pozwoli uchwycić istotny moment w życiu społecznym z perspektywy grupy społecznej, która jest słabo zbadana i bardzo rzadko reprezentowana. Badanie będzie częścią intensywnie rozwijanego pola badań nad społecznymi konsekwencjami pandemii COVID-19; konsekwencje te badane będą z punktu widzenia przedstawicieli grupy społecznej licznej, ale rzadko słuchanej.

Na pandemię można spojrzeć jak na historyczne wyzwanie, które istotnie wpływa na relacje społeczne, ale jest doświadczane niekoniecznie tylko negatywnie. To doświadczenie dotyczy jednostek, które na nie muszą odpowiedzieć, jednak konsekwencje nie dotyczą wszystkich w tym samym stopniu. Moja hipoteza jest taka, że wpływ pandemii na dzieci był wyjątkowo silny, z jednej strony ze względu na ich słabszą, wrażliwą pozycję, z drugiej strony – ze względu na ich zdolność do przyjmowania nowych doświadczeń i niezależnego, twórczego interpretowania ich.

W moim przekonaniu zgromadzenie danych na temat doświadczeń polskich dzieci dotyczących pandemii jest niezbędne zarówno do zrozumienia pozycji dzieci, jak i wpływu pandemii na polskie społeczeństwo. Ten projekt zakłada badanie z relatywnie małymi dziećmi. Podstawą badań nad dzieciństwem jest przekonanie o tym, że istotne jest poznanie perspektywy nawet małych dzieci w sprawach, które ich dotyczą (jest to realizacja, między innymi, artykułu 12 Konwencji o prawach dziecka). Wstępne badania, prowadzone przeze mnie i przez moje współpracowniczki z Interdyscyplinarnego Zespołu Badań nad Dzieciństwem, oraz dostępna już literatura przedmiotu, wskazują, że chociaż zdrowie dzieci podczas pandemii nie było szczególnie zagrożone, jej społeczne konsekwencje (związane na przykład z dystansowaniem społecznym czy zamknięciem szkół), miały dla dzieci nie mniejsze znaczenie niż dla dorosłych.

Zostały przeprowadzone wstępne badania w ramach projektów: *Dziecięce archiwum pandemii* oraz *Zmiana. Dziecięce doświadczenie pandemii*. Badania wstępne oraz inne związane z pandemią i dziećmi dane (takie jak kalendarium pandemii, baza artykułów naukowych i popularnych), zostały zaprezentowane na stworzonej w tym celu stronie Młodzi i pandemia, www.mip.uw.edu.pl.

Pytania badawcze: Moje główne pytania badawcze: jak dzieci doświadczają pandemii COVID-19? Jakie zmiany w dziecięcych światach spowodowała pandemia? Jak zmiany spowodowane pandemią wpłynęły na dziecięce plany i wyobrażenia przyszłości?

Badanie będzie prowadzone **metodami jakościowymi**, w tym metodami partycypacyjnymi w badaniach z dziećmi (związanymi z działaniami artystycznymi i aktywnościami opartymi na współpracy). Podstawę projektu tworzyć będzie badanie partycypacyjne z dziećmi w dwóch grupach wiekowych:

1. dzieci 5–6 lat
2. dzieci 7–10 lat.

Poza tym zostanie przeprowadzone badanie z dorosłymi, pracującymi z dziećmi podczas pandemii:

3. nauczycielami przedszkolnymi i edukacji wczesnoszkolnej
4. innymi ekspertami (psychologami, pracownikami społecznymi).

Badanie będzie prowadzone za pomocą różnych metod. Poza wymienionymi wcześniej, będą to obserwacje, analizy dokumentów, analiza treści medialnych, itd. Dzięki temu zostanie zaprezentowana wielowarstwowa, bogata w treści relacja z dziecięcych doświadczeń pandemii COVID-19. Niniejsze badanie pozwoli dalej rozwijać badania nad dzieciństwem w Polsce i zabierać głos w dyskusjach naukowych prowadzonych w tym obszarze na tematy takie jak sprawczość dziecięca, głos dzieci, działanie polityczne, dekolonizacja dzieciństwa, prawa dzieci.

Efektem projektu, oprócz publikacji naukowych w czasopiśmie i książki naukowej, będzie książka dla dzieci. Razem z dziećmi zostaną również przygotowane rekomendacje dotyczące przyszłości, oparte na ich doświadczeniach z pandemii.